

Nr 672

Av herr förste vice talmannen von Friesen m. fl., om inrättande av en
professur i klinisk näringslära vid Göteborgs universitet.

Under senare år har näringsfrågor kommit alltmera i förgrunden när det gäller olika sjukdomstillstånd. I vårt välfärdssamhälle lever vi i den paradoxala situationen, att vissa grupper på grund av olämpligt kostval har för låg tillförsel av sådana ämnen som järn och salter, kanske också vitaminer, medan andra grupper på grund av den stigande levnadsstandarden åsamkar sig större risk för sjukdom genom olämpligt sammansatt föda med alltför rikligt kaloriintag i förhållande till behov samt olämplig fördelning av kalorierna mellan fett, äggvita och kolhydrater.

Mot bakgrunden av detta har en av Kungl. Maj:t tillsatt utredning rörande blandad medicinsk och naturvetenskaplig utbildning med huvudinriktning på näringslära framlagt förslag omfattande en näringsforskningsenhet i Göteborg, att inrättas redan budgetåret 1967/68, en näringsforskningsenhet i Uppsala, att inrättas från 1970/71, och en näringsforskningsenhet vid karolinska institutet i Stockholm, att inrättas från 1968/69.

Denna utredning var baserad på en rad tidigare utredningar.

Redan 1946 framhölls i de medicinska högskolornas organisationskommittés betänkande del I, att såväl den näringsfysiologiska som den näringshygieniska forskningen var eftersatt i Sverige. Sedan dess har större utredningar om näringsforskningens organisation och omfattning kommit till stånd, nämligen 1) 1955 års näringsforskningsutredning, 2) 1956 års nordiska näringsforskningsutredning (SOU 1957:1), 3) 1956 års nordiska utredning om högre hushållsundervisning, 4) 1959 års nordiska utredning om högre hushållsundervisning, 5) 1953 års lärarinneutbildningskommittés betänkande "Forskning, undervisning och information inom näringslärans område" (SOU 1963:177).

Resultatet av samtliga dessa betänkanden har blivit att höstterminen 1963 den nordiska hushållsskolans textlinje startade vid Chalmers tekniska högskola med en andra linje i september 1966, samtidigt som en linje i näringslära vid "Johan Throne Holsts institutt for Ernæringsforskning" vid universitetet i Oslo började.

Redan 1953 års lärarinneutbildningskommitté föreslog ett flertal institutioner för klinisk näringslära i Stockholm, Uppsala och Göteborg. 1953 års lärarinneutbildningskommittés betänkande överlämnades till utredningen rörande vissa medicinska utbildningsfrågor m. m. Dietassistentutbildningen undantogs emellertid, och i statsverkspropositionen 1965 uttalade departementschefen att han ansett sig böra förorda att densamma löstes i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs förslag. Detta var emellertid i behov av komplettering, varför det uppdrogs åt UKÄ och SÖ

att gemensamt utreda frågan om institutionell anknytning till utbildningsorganisationen i Göteborg. I avvaktan på dessa kompletterande utredningar framlade departementschefen icke något förslag om igångsättande av dietassistentutbildning.

UKÄ ansåg i sina petita 1967 för budgetåret 1968/69 att vissa medicinska forskningsområden är så betydelsefulla för utvecklingen av hälso- och sjukvården att utbyggnad därav bör ske inom femårsperioden 1968/69—1972/73. UKÄ tillstyrkte det av utredningen rörande vissa medicinska utbildningsfrågor framlagda förslaget till organisation av näringsforskningen i landet genom successivt inrättande av professurer i näringslära vid de medicinska fakulteterna i Göteborg, Stockholm och Uppsala. Professurerna skulle erhålla specialinriktning anpassad till den forskningsinriktning som redan etablerats på vederbörande ort. Den första professuren föreslogs få klinisk inriktning och placeras i Göteborg. Som andra etapp skulle i Stockholm inrättas en professur i näringslära samordnad med folkhälsoinstitutet, och en tredje professur i näringslära med tonvikt på utvecklingsländernas behov skulle ett senare budgetår inrättas i Uppsala. UKÄ förutsatte att utbyggnaden skulle ske under budgetåren 1968/69—1970/71 och framhöll vikten av att en organisation för forskning och utbildning inom detta centrala och hittills otillräckligt tillgodosedda område kommer till stånd.

Efter ett flertal utredningar sedan 1953, som utmynnat i krav på ökade resurser för forskning och utbildning inom näringslära, har alltså UKÄ i årets petita begärt i första hand en professur i klinisk näringsforskning i Göteborg. Alla förutsättningar för att en sådan skall kunna fungera finnes. Trots detta har departementschefen i statsverkspropositionen endast föreslagit principbeslut om inrättandet av professur i näringslära i Uppsala 1970/71, med speciell inriktning på utvecklingsländerna.

Då det torde vara av största betydelse för folkhälsan att detta eftersatta ämnesområde stimuleras föreslår vi,

att en professur i klinisk näringslära inrättas vid Göteborgs universitet fr. o. m. budgetåret 1968/69.

Stockholm den 26 januari 1968

Nils Carlshamre (h)

Johannes Antonsson (cp)

Bertil von Friesen (fp)

Gösta Josefsson (s)
i Halmstad